

Verksamheten i Europeiska unionen under 2003 (skr. 2003/04:60)

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet har beslutat att bereda bl.a. finansutskottet tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2003 (skr. 2003/04:60) jämte motioner.

Finansutskottet yttrar sig över de två yrkanden i följdmotionerna U18 (kd) och U19 (m) som rör utskottets område. Utskottet föreslår att motionerna avstyrks.

Utskottet

Skrivelsen

I skrivelsen redogör regeringen för verksamheten i Europeiska unionen under 2003. Bland de områden som rör finansutskottet finns den ekonomiska och monetära unionen, EU:s budget, statistik, offentlig upphandling samt finansiella tjänster.

Motionerna

Politiken efter folkomröstningen om euron

I *motion U19 av Gunilla Carlsson m.fl. (m)* begärs att regeringen snarast återkommer till riksdagen med en redogörelse för hur Sverige har mött utanförskapet med anledning av folkomröstningsresultatet om införande av euron (yrkande 3).

Enligt motionärerna gör folkomröstningsresultatet det än viktigare med en regeringspolitik som underlättar för företagande och nya jobb i Sverige. Den fortsatt höga arbetslösheten, tröga ekonomiska återhämtningen och svaga tillväxtförmågan i Sverige ger utrymme till oro. Det krävs en långsiktig och ansvarsfull politik med lägre skatter, flexiblare arbetsmarknad och en bred kunskapssatsning.

I samband med folkomröstningsresultatet utlovade statsministern en bred satsning på bättre tillväxtförutsättningar i Sverige. Av tillväxtsatsningar blev enligt motionärerna intet. De utlovade tillväxtsamtalen verkar ha tystnat innan de ens började. I stället upplever många småföretagare att skatte- och regelbördan ytterligare har ökat, vilket i sin tur minskar möjligheten till mer av företagande och nya jobb i Sverige.

Incitamenten att arbeta

I motion U18 av *Holger Gustafsson m.fl. (kd)* erinras om att kommissionen rekommenderar Sverige att reformera skatte- och bidragssystemen i syfte att öka incitamenten att arbeta. Vad vi ser i dag är enligt motionärerna en motsatt utveckling. Skulle regeringen till exempel gå på Egendomsskatteutredningens förslag om att finansiera en sänkning av förmögenhetsskatten genom att höja inkomstskatten är det ett steg i helt fel riktning. Motionärerna föreslår ett tillkännagivande om vad i motionen anförs om att reformera skatte- och bidragssystemen, enligt Lissabonprocessen, i syfte att öka incitamenten att arbeta (yrkande 12).

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar den genomarbetade redovisningen av skilda områden i regeringens skrivelse. Som utskottet anfört tidigare fyller redovisningen både ett uppföljande syfte och ett framåtblickande syfte (yttr. 1999/2000:FiU3y, 2001/02:FiU7y). Dels kan riksdagen följa upp regeringens agerande under det gångna året, dels kan riksdagen i sitt löpande arbete med EU-frågor utnyttja skrivelsen för de många frågor i skrivelsen som kommer att vara aktuella också under kommande år.

När det gäller motionerna vill utskottet inledningsvis erinra om att Sveriges tillväxt ligger över genomsnittet för EU och att Sverige är det land som har flest placeringar på första till tredje plats bland de olika indikatorerna i Lissabonstrategin. Det innebär inte att den svenska ekonomiska politiken inte kan utvecklas ytterligare, men i ljuset av Sveriges framgångsrika ekonomiska utveckling, inte minst i ett europeiskt perspektiv, är motionärernas framställning missvisande.

Utskottet vill inte föregripa den ekonomiska vårpropositionen – som överlämnas till riksdagen två dagar efter att detta yttrande beslutats i utskottet – men kan konstatera att den ekonomiska politik som har förts har bidragit till en god ekonomisk tillväxt. En hållbar ekonomisk utveckling är en självklar ledstjärna för politiken. Som utskottet har argumenterat i många ekonomisk-politiska betänkanden (t.ex. bet. 2002/03:FiU20, 2003/04:FiU1) skulle inte den politik som de nu aktuella motionärernas partier förespråkar bidra till tillväxt.

Motionsyrkandet om reformering av skatte- och bidragssystemen hänvisar till Lissabonprocessen. Som framgår av regeringens skrivelse (skr. 2003/04:60 s.

157 f.) är det dock inom sysselsättningsstrategin som rekommendationen har givits. I Sveriges handlingsplan för sysselsättning 2003 kommenteras rekommendationen och regeringen redovisar där att de genomsnittliga marginaleffekterna har sänkts betydligt sedan 1997. Ett långsiktigt arbete med att minska de kombinerade marginaleffekterna i skatte-, transfererings- och bidragssystemen bedrivs. Till exempel inleddes år 2001 en omfattande skattereform inriktad på att sänka marginalskatterna för låg- och medelinkomsttagare. Reformen består av en stegvis kompensation för den allmänna egenavgiften och en successiv minskning av andelen skattebetalare som betalar statlig inkomstskatt. Skattereformen har tillsammans med reformer i bidragssystemen och införandet av en maxtaxa inom barnomsorgen medfört ökade drivkrafter att söka och acceptera erbjudanden om arbete samt att öka arbetsinsatsen från del- till heltid.

Finansutskottet anförde följande i bet. 2003/04:FiU1 s. 101 f.:

Som framgår av t.ex. regeringens fördelningspolitiska redogörelse i vårpropositionen för 2003 bilaga 3 har både löne- och inkomstspridningen ökat under senare delen av 1990-talet efter att successivt ha minskat sedan mitten av 1970-talet. Till följd av den ekonomiska krisen i början av 1990-talet marginaliserades vissa grupper i samhället. Till exempel har antalet människor som är långtidsarbetslösa, långtidssjuka eller beroende av socialbidrag under långa tider ökat. Regeringens politik syftar till att bryta detta utanförskap. Marginaleffekter ska samtidigt minskas så att det lönar sig bättre att studera och arbeta.

Beslutet om att införa maxtaxa i förskoleverksamheten och barnomsorgen är ett exempel på åtgärder som bidrar till att minska marginaleffekterna. Sänkning av marginalskatterna genom höjningen av den nedre skiktgränsen för statlig inkomstskatt och kompenseringen av egenavgifterna är andra exempel på åtgärder som vidtagits under senare år. Enligt beräkningar som redovisades i vårpropositionen för 2002 hade en ensamstående förälder med två barn en marginaleffekt på ungefär 65 % år 1999. Under förra året hade marginaleffekten för denna familjetyp sjunkit med nästan 7 procentenheter, till 58,6 %. För sammanboende med två barn hade marginaleffekterna under samma period sjunkit med omkring 5 procentenheter.

Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att regeringen i vårpropositionen för 2003 angav att den avser att se över hur marginaleffekterna kan minskas ytterligare i syfte att öka arbetskraftsdeltagandet och minska utanförskapet och socialbidragsbehovet.

Motionärerna tar vidare upp Egendomsskattekommittén. Utskottet vill erinra om att kommittén överlämnade sitt huvudbetänkande *Reformerade egendomsskatter* (SOU 2004:36) till finansminister Bosse Ringholm måndagen 29 mars 2004 och att kommittén avser att redovisa återstående delar av utredningsuppdraget (rörande arvs- och gåvobeskattningen) i ett slutbetänkande i slutet av maj månad 2004. Utskottet finner ingen anledning att i detta sammanhang ta ställning till kommitténs huvudbetänkande.

Utskottet anser med hänvisning till det anförda att motionerna bör avstyrkas.

Stockholm den 13 april 2004

På finansutskottets vägnar

Sven-Erik Österberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Sven-Erik Österberg (s), Mikael Odenberg (m), Carin Lundberg (s), Sonia Karlsson (s), Agneta Ringman (s), Gunnar Axén (m), Christer Nylander (fp), Lena Ek (c), Hans Hoff (s), Tomas Högström (m), Agneta Gille (s), Yvonne Ruwaida (mp), Gunnar Nordmark (fp), Olle Sandahl (kd), Siv Holma (v), Tommy Ternemar (s) och Lars Johansson (s).

Avvikande mening

Den ekonomiska politiken efter folkomröstningen om euron och i ljuset av Lissabonprocessen (m, fp, kd, c)

av Mikael Odenberg (m), Gunnar Axén (m), Christer Nylander (fp), Lena Ek (c), Tomas Högström (m), Gunnar Nordmark (fp) och Olle Sandahl (kd).

Ställningstagande

Den viktigaste uppgiften för den ekonomiska politiken just nu är att få fart på svensk ekonomi och uppnå en högre långsiktig tillväxt. Det är också nödvändigt att förstärka incitamenten att arbeta om vi långsiktigt ska klara den sociala tryggheten.

Den politik som Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet för leder dock Sverige in på fel väg. De s.k. tillväxtsamtalen har uppenbarligen inte påverkat politikens inriktning. Överenskommelsen mellan de tre partierna inför den ekonomiska vårpropositionen innehåller inga reformer som kan få fart på tillväxten. I stället tycks den mest handla om att dela ut bidrag till kommunerna med pengar som över huvud taget inte finns i den statliga kassakistan. Den statliga budgeten går med underskott och Socialdemokraterna och dess stödpartier hankar sig fram genom att skjuta viktiga beslut på framtiden. Regeringen borde ägna mer energi åt att ta fasta på rekommendationerna från EU om reformeringen av skatte- och bidragssystemen i stället för att skryta över att Sverige ligger före vissa andra EU-länder avseende några nyckeltal i Lissabonprocessen.

Den svenska uthålliga tillväxtpotentialen måste förbättras. Skattetrycket ligger omkring 10 procentenheter över det europeiska genomsnittet och försvagar incitamenten till företagande, arbete och utbildning. Ett ogynnsamt företagsklimat håller tillbaka nyföretagandet och försvårar inte minst för små och medelstora företag. Arbetskraftsbristen är stor på vissa områden samtidigt som närmare 20 % av den arbetsföra befolkningen är arbetslös, i åtgärder, förtidspensionerad eller sjukskriven. Diskriminering och otillräcklig integration försvårar och hindrar många nya svenskars inträde på arbetsmarknaden.

Men det kanske allvarligaste svenska tillväxthindret är socialdemokratins låga och sjunkande tilltro till den enskildes förmåga. Självbestämmandet hos Sveriges medborgare är i dag kraftigt inskränkt. Funktionen i bidrags-, skatte- och transfereringssystemen är med dagens politik överordnad individens välbefinnande.

Egendomsskattekommitténs förslag om sänkning av grundavdraget bör avvisas. Det är typiskt att Socialdemokraterna inte kan tänka sig att sänka tillväxthindrande skatter utan att höja andra skatter som skadar tillväxten.

Utgången av folkomröstningen om införande av euron innebär att den penningpolitiska regimen blir oförändrad med ett inflationsmål och flytande växelkurs. Inget i det rådande ramverket förändras.

Finanspolitiken kan därmed i huvudsak ägnas åt struktur- och fördelningspolitiska frågor. Huvuduppgiften är att finansiera det som det är angeläget att det offentliga svarar för. Det behöver långt ifrån alltid handla om utförande i offentlig regi, avgörande är den offentliga finansieringen. De grundläggande uppgifter som det offentliga ska svara för är de genuint kollektiva varorna och tjänsterna som rättsväsende, försvar, grundforskning och infrastruktur. Dessutom har det offentliga ansvaret för att alla människor i vårt land får en god vård, omsorg och utbildning. Verksamheterna bör utföras av en mångfald av huvudmän.

Vad som anförts här bör med delvis bifall till de aktuella motionerna ges regeringen till känna.

Innehållsförteckning

Utskottet.....	1
Skrivelsen.....	1
Motionerna.....	1
Politiken efter folkomröstningen om euron.....	1
Incitamenten att arbeta.....	2
Utskottets ställningstagande.....	2
Avvikande mening.....	5
Den ekonomiska politiken efter folkomröstningen om euron och i ljuset av Lissabonprocessen (m, fp, kd, c).....	5